

Tájékoztatás az otthonokban történő elhelyezésről szóló törvényről

A mozgásszabadsághoz való jog alapvető jog emberi jog. Ausztriában ez a személyes szabadság védelméről szóló törvény révén a szövetségi alkotmány részét képezi, éppen ezért ezt az alapvető jogot csak törvényi rendelkezésekkel lehet korlátozni.

A gyermek- és ifjúsági intézmények, a kiegészítő iskolák és a napközi otthonok esetében az otthonokban történő elhelyezésről szóló törvény szabályozza azokat a feltételeket, amelyek mellett a mozgásszabadsághoz való jog korlátozható.

Szabadságkorlátozás

Ha egy dajkált vagy gondozott személyt akarata ellenére vagy akaratán kívül akadályoznak abban, hogy helyet változtasson, azt szabadságkorlátozásnak nevezzük. A korlátozás történhet mechanikus, elektronikus vagy gyógyszeres eszközökkel.

Ahhoz, hogy ennek a jogi feltételei teljesüljenek, az érintett személynek mentálisan betegnek vagy értelmi fogyatékosnak kell lennie, valamint komoly és jelentős veszélyt kell jelentenie magára vagy a környezetére nézve. Fontos, hogy a szabadságot korlátozó intézkedés arányban álljon a fennálló veszéllyel, azaz megfelelő és feltétlenül szükséges legyen! Ilyen intézkedést csak egyéb alternatív megoldások kipróbálása után szabad alkalmazni. A szabadság korlátozása minden esetben a legvégső megoldás!

A kiskorúakra vonatkozó, életkoruknak megfelelőnek tekinthető korlátozások az otthonokban történő elhelyezésről szóló törvény értelmében nem minősülnek szabadságkorlátozásnak. Ilyen például a kisgyermek babakocsiba való becsatolása.

Nincsenek általános kritériumok annak értékelésére, hogy az egyes intézkedések megfelelőek-e egy adott korcsoportnak – a döntést mindig eseti alapon kell meghozni. Kétség esetén érdemes a bentlakók képviselőjéhez fordulni.

Bárminemű szabadságkorlátozást a pedagógiai vezetés rendel el, és erről köteles tájékoztatni az érintett személyt. Ez azt jelenti, hogy az érintett gyermekeket/ fiatalokat tájékoztatni kell a korlátozás okáról, módjáról és időtartamáról, amit ugyancsak dokumentálni kell.

Ezután jelentést kell küldeni a bentlakók képviselőjének. Fontos, hogy a szabadságkorlátozó intézkedéseket rendszeresen felül kell vizsgálni annak megállapítása érdekében, hogy szükségesek-e még, ha pedig 48 óránál hosszabb ideig alkalmazzák, orvosi igazolást kell beszerezni.

A bentlakók képviselője

A bentlakók képviselője közvetlenül a helyszínen ellenőrzi, hogy a szabadságkorlátozások szükségesek és megfelelőek-e. Ehhez beszél az érintett gyermekkel/ fiatallal, a személyzettel és az intézmény vezetésével, valamint ellenőrzi a dokumentációt és az orvosi igazolásokat.

A bentlakók képviselője vagy az intézmény vezetősége a körzeti bíróságnál kérheti a szabadságot korlátozó intézkedés(ek) felülvizsgálatát. Ezzel biztosítható az az emberi jogi alapszabály, miszerint minden olyan személynek, akinek szabadságát korlátozzák, joga van független bírósághoz fordulni, amely aztán eldönti, hogy alkalmazható-e szabadságkorlátozás.

Képzés

A bentlakók képviselője képzést is kínál az otthonokban történő elhelyezésről szóló törvény alkalmazásáról. Érdeklődés esetén vegye fel velünk a kapcsolatot:

bewohnervertretung@vertretungsnetz.at

